

LA FANTÀSTICA AVENTURA DE

MARTÍN i SOLER

ESCRIT PER
ÀLEX MARTÍNEZ ORTS

IL·LUSTRAT PER
ENEAS RIBELLES ORTIZ

LA FANTÀSTICA AVENTURA DE

MARTÍN i SOLER

ACADÈMIA
VALENCIANA
DE LA
LLENGUA

Col·lecció Gràfica
Sèrie Còmics, 23

© Acadèmia Valenciana de la Llengua
© Àlex Martínez Orts
© Eneas Ribelles Ortiz

Edita: Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua
Avinguda de la Constitució, 284. 46019, València
avl@gva.es – www.avl.gva.es

Guió: Àlex Martínez Orts
Il·lustracions: Eneas Ribelles Ortiz
Coordinació: Àlex Martínez Orts
Disseny i maquetació: Sud+Sud
Impressió: Gràfiques Vimar

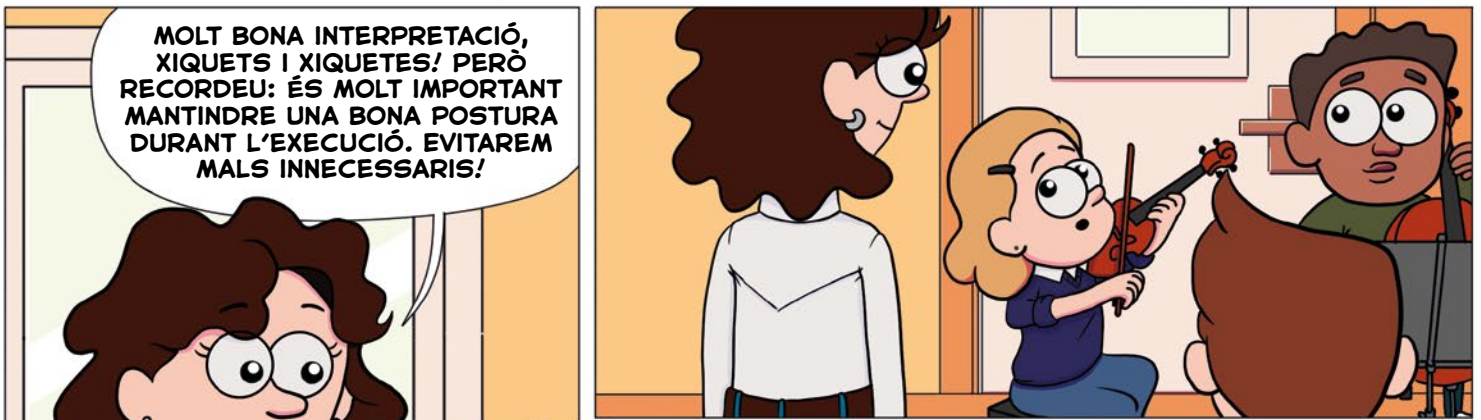
ISBN: 978-84-482-6670-7
Depòsit Legal: V-3918-2021

Amb la col·laboració de la Diputació de València

MOLT BONA INTERPRETACIÓ, XIQUETS I XIQUETES! PERÒ RECORDEU: ÉS MOLT IMPORTANT MANTINDRE UNA BONA POSTURA DURANT L'EXECUCIÓ. EVITAREM MALS INNECESSARIS!

HAS ESTAT FANTÀSTIC, MIQUEL, LA TEUA PROGRESSIÓ ÉS IMPRESSIONANT. NO DEIXES DE TREBALLAR COM HAS FET FINS ARA, SERÀS UN GRAN VIOLINISTA

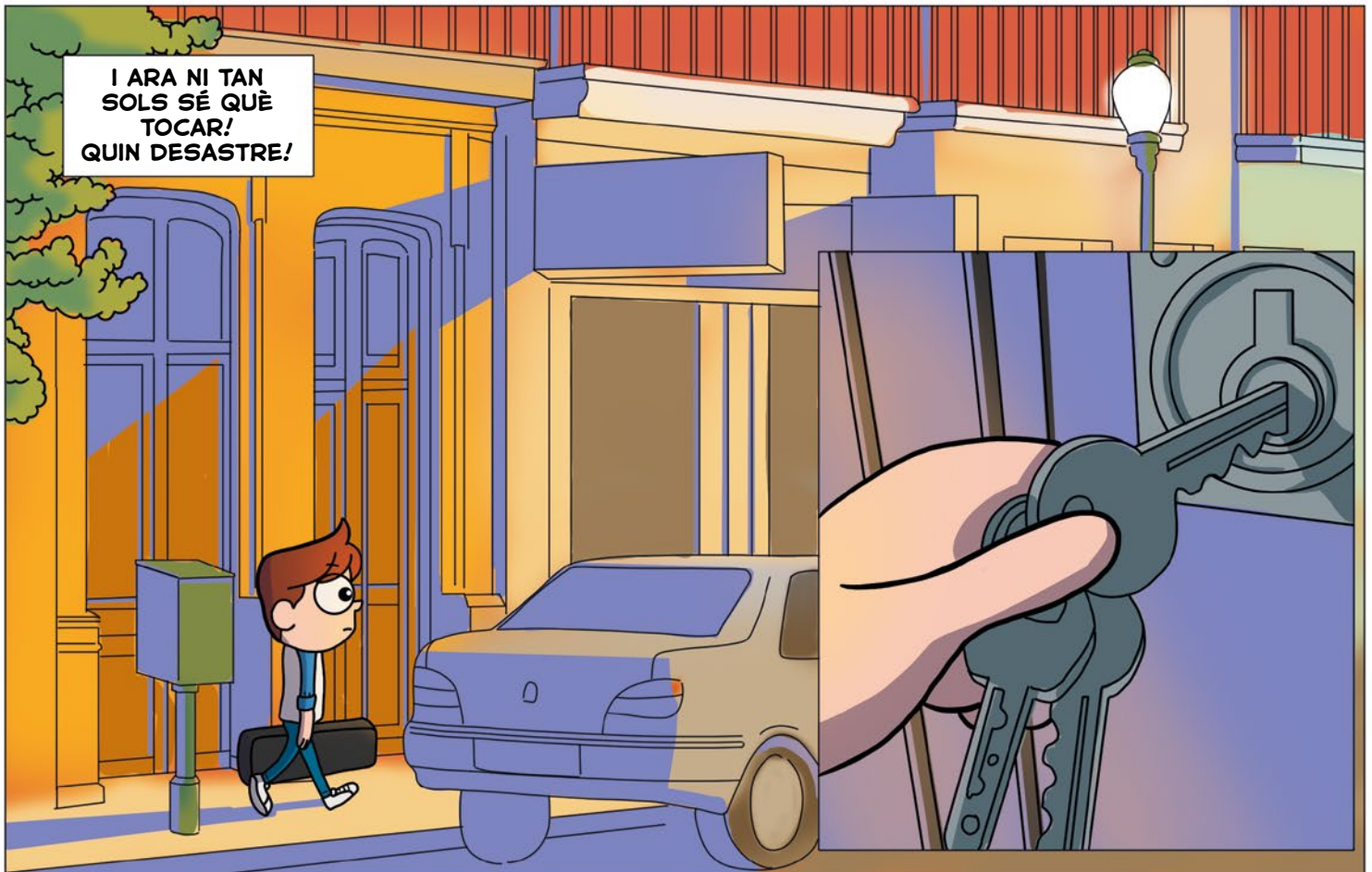
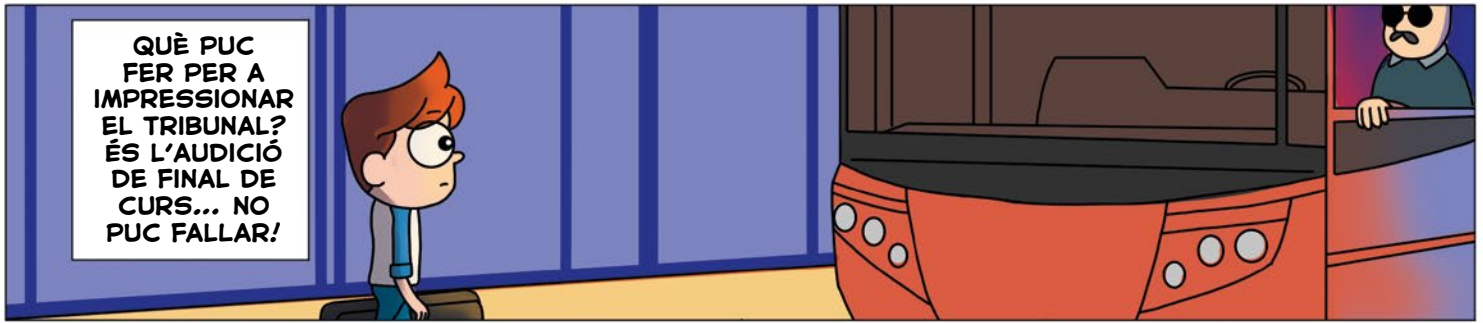

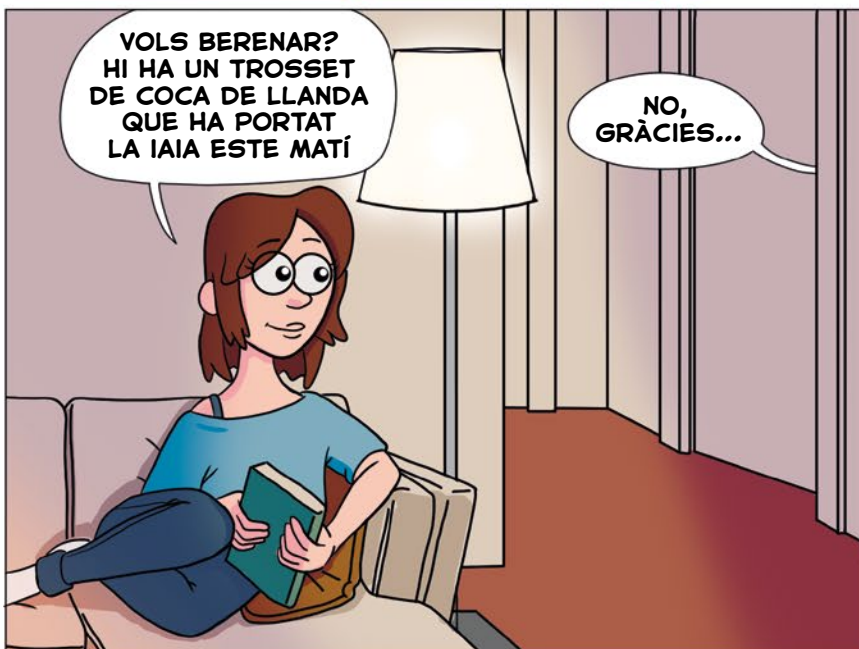
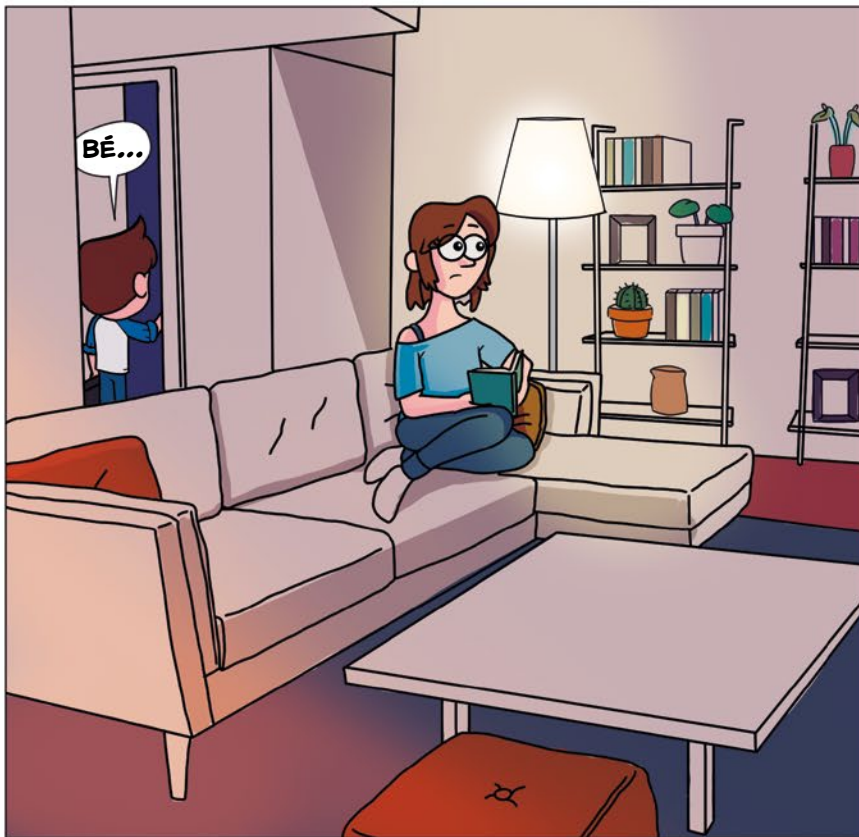
UN DARRER RECORDATORI ABANS D'ANAR-VOS-EN

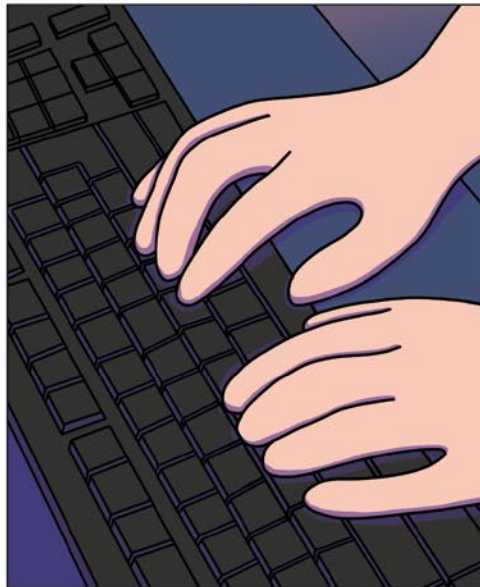
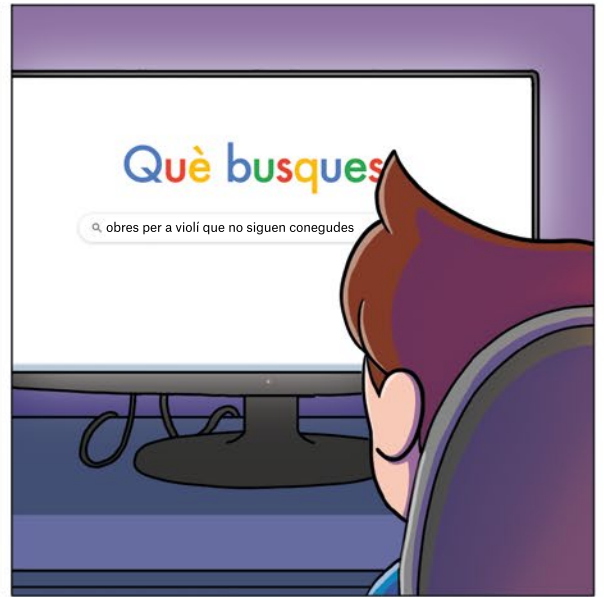
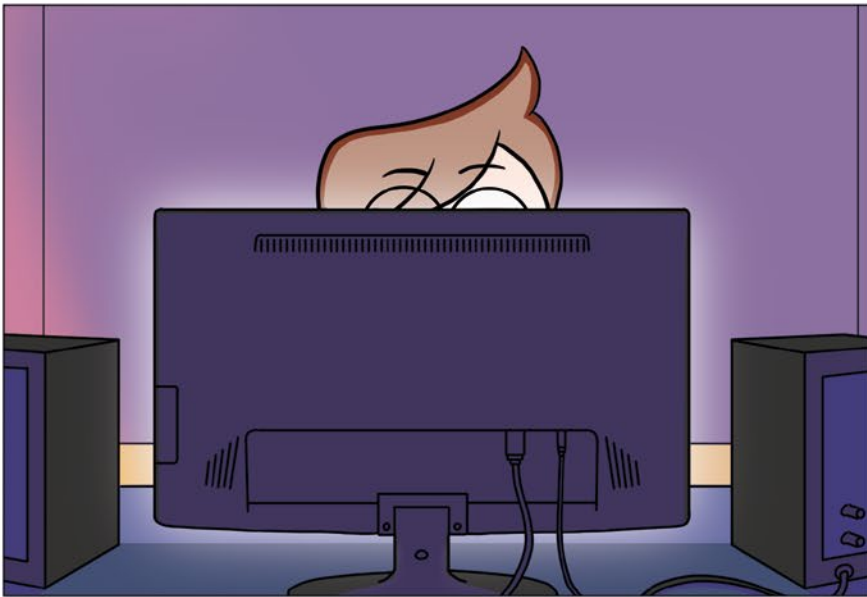
RECORDEU QUE D'ACÍ DOS MESOS TINDRÀ LLOC L'AUDICIÓ DE FINAL DE CURS

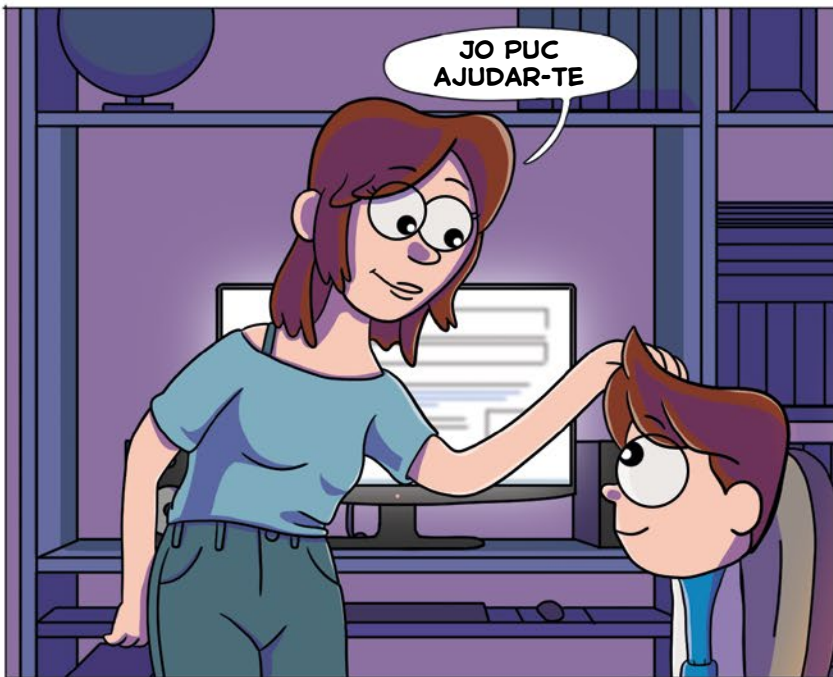

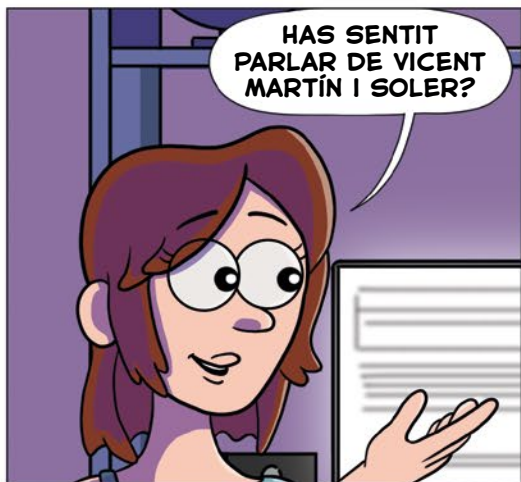

HAS SENTIT PARLAR DE VICENT MARTÍN I SOLER?

VICENT? HI HA UN COMPOSITOR QUE ES DIU COM EL PARE?

EN CONCRET, ES DEIA VICENT TADEU FRANCESC PELEGRÍ MARTÍN I SOLER. PERÒ LA GENT EL CONEIXIA COM A VICENT, SÍ

MAI HAVIA SENTIT PARLAR D'ELL. VA SER IMPORTANT?

IMPORTANT? QUÈ PENSARIES SI ET DIGUERA QUE MARTÍN I SOLER VA SER UN DELS COMPOSITORS MÉS CONEGUTS DE LA SEUA ÈPOCA?

PENSARIA... QUE M'ESTÀS MENTINT?

DONCS ESTARIES EQUIVOCAT! MARTÍN I SOLER VA SER TAN POPULAR COM MOZART EN LA VIENA DEL SEGLE XVIII

COM MOZART?!

EL QUE SENTS... I SAPS QUÈ ÉS EL MÉS CURIÓS? QUE VA NÀIXER AL MATEIX LLOC QUE TU: A LA CIUTAT DE VALÈNCIA

VULL SABER MÉS SOBRE ELL, MARE!

MARTÍN I SOLER VA NÀIXER FA MOLT, MOLT DE TEMPS, L'ANY 1754!

MOLTS ANYS ABANS QUE EL IAIO DEL TEU IAIO!

ABANS QUE EL IAIO?

SON PARE, QUE ES DEIA FRANCESC XAVIER MARTÍN, ERA UN CONEGUT CANTANT TENOR EN LA CATEDRAL DE VALÈNCIA

PER AIXÒ QUAN NOMÉS TENIA SIS ANYETS, MARTÍN I SOLER VA COMENÇAR A CANTAR EN LA CORAL DE LA CATEDRAL

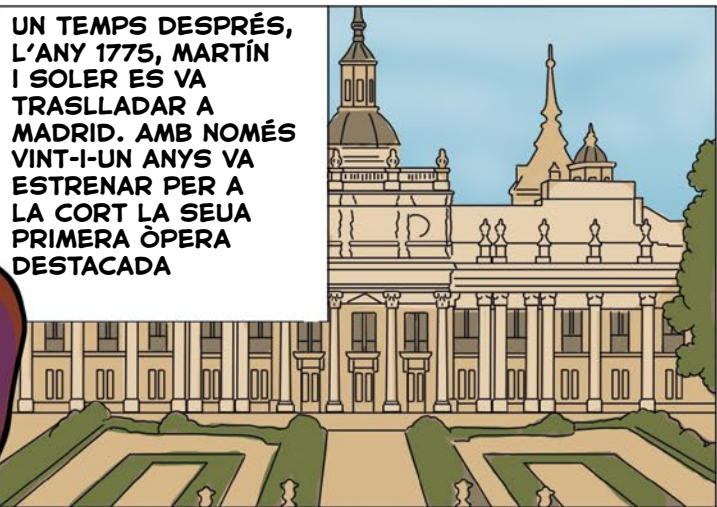
GRÀCIES A SON PARE, QUE TAMBÉ LI VA ENSENYAR A TOCAR EL CLAVECÍ...

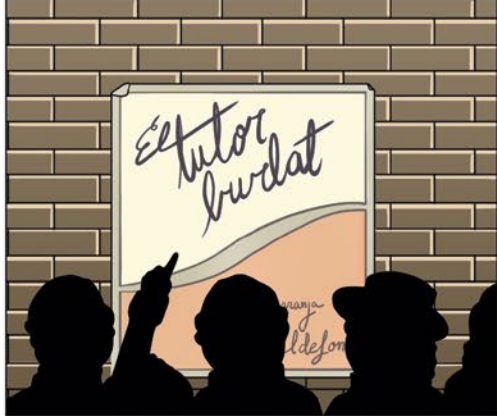
IGUAL QUE TU, MARE, QUE EM VAS ENSENYAR A TOCAR EL VIOLÍ!

MÉS O MENYS... SÍ!

UN TEMPS DESPRÉS, L'ANY 1775, MARTÍN I SOLER ES VA TRASLLADAR A MADRID. AMB NOMÉS VINT-I-UN ANYS VA ESTRENAR PER A LA CORT LA SEUA PRIMERA ÒPERA DESTACADA

EL SEU NOM ERA «EL TUTOR BURLAT», I L'ESTRENA VA TINDRE LLOC EN EL PALAU DE LA GRANJA DE SAN ILDEFONSO

L'ESTRENA VA TINDRE TANT D'ÈXIT, QUE MARTÍN I SOLER ES VA GUANYAR LA CONFIANÇA DEL PRÍNCIP D'ASTÚRIES CARLES DE BORBÓ, FUTUR REI CARLES IV D'ESPANYA...

VOLS DIR QUE ES VA FER AMIC DEL REI?!

AIXÍ ÉS! I VA SER GRÀCIES A LA SEUA BONA RELACIÓ AMB EL FUTUR REI QUE MARTÍN I SOLER VA FER EL PRIMER GRAN VIATGE DE LA SEUA VIDA...

A ON VA SER AQUELL VIATGE?

L'ANY 1777 ES VA TRASLLADAR A LA CIUTAT ITALIANA DE NÀPOLS, REGNADA PER FERRAN IV, GERMÀ DEL PRÍNCIP CARLES

MARTÍN I SOLER ES VA INSTAL·LAR A LA CORT I DURANT HUIT ANYS VA COMPENDRE MOLTES ÒPERES D'ÈXIT, QUE LI VAN PERMETRE FORJAR-SE UNA GRAN FAMA COM A COMPOSITOR A ITÀLIA

SAPS AMB QUIN NOM CONEIXIEN MARTÍN I SOLER A NÀPOLS?

NO SERÀ EIXA CATERVA DE NOMS QUE M'HAS DIT ADÉS, NO?

NO, NO ERA TAN ENREVESSAT. EL CONEIXIEN COM A VINCENZO MARTINI IL VALENZIANO... QUE ÉS EL MATEIX QUE VICENT MARTÍN EL VALENCIÀ, EN REFERÈNCIA AL SEU LLOC D'ORIGEN

I TANTA VA SER LA FAMA QUE VA ADQUIRIR ALLÍ, QUE VA DECIDIR EMPRENDRE UN ALTRE GRAN VIATGE, L'ANY 1785, HUIT ANYS DESPRÉS DE LA SEUA ARRIBADA. EN ESTA OCASIÓ, ES VA DIRIGIR A LA CIUTAT QUE EN AQUELLA ÈPOCA ERA LA CAPITAL DE L'ÒPERA A TOTA EUROPA...

QUINA ERA EIXA CIUTAT, MARE?

L'ACTUAL CAPITAL D'ÀUSTRIA: LA MAJESTUOSA CIUTAT DE VIENA

EN AQUELL MOMENT, A VIENA VIVIEN ELS COMPOSITORS D'ÒPERA MÉS CONEGUTS DEL MOMENT, COM SALIERI O EL MATEIX MOZART

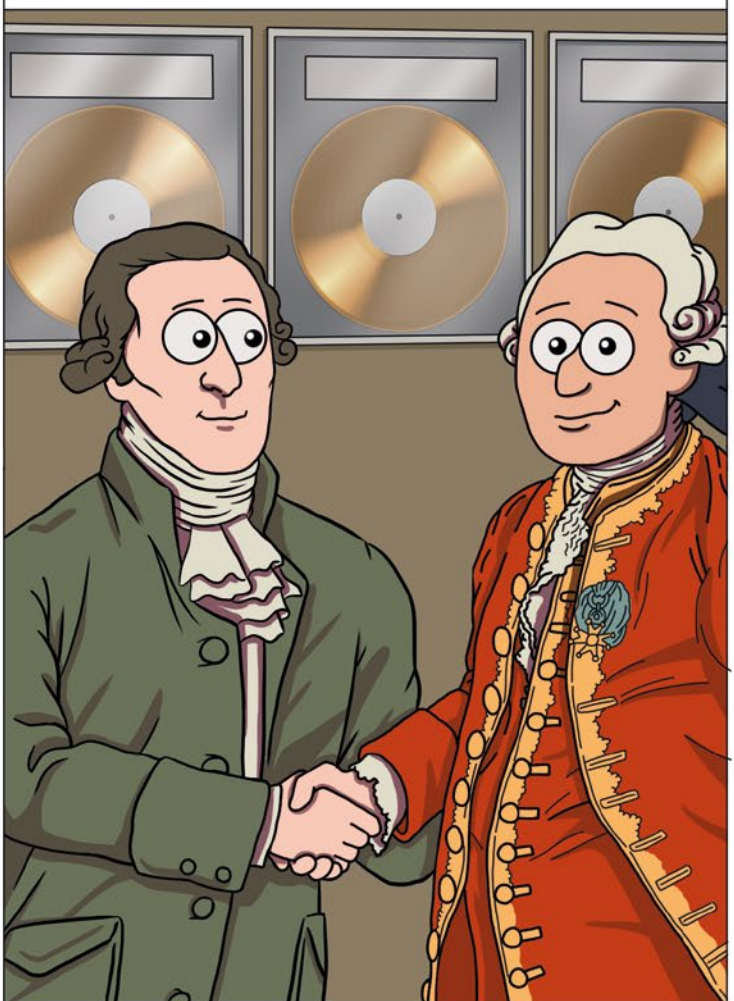
A ESTOS DOS SÍ QUE ELS CONEC!

DONCS DEURIES SABER QUE MARTÍN I SOLER VA TINDRE TANT D'ÈXIT COM ELLS DOS EN LA VIENA DE L'ÈPOCA, AMB LES SEUES ÒPERES

AIXÒ COM POT SER?!

MARTÍN I SOLER ES VA INSTAL·LAR EN LA CORT DE L'EMPERADOR JOSEP II, I ALLÍ VA CONÈIXER EL FAMOSÍSSIM LLIBRETISTA LORENZO DA PONTE

EL LLIBRETISTA ÉS L'AUTOR DELS TEXTOS QUE ES CANTEN A LES ÒPERES. EL COMPOSITOR FA LA MÚSICA I EL LLIBRETISTA FA LA LLETRA, EN VERS

QUÈ ÉS UN LLIBRETISTA?

COM SI FORA UN POEMA?

EXACTE, FILL. COM SI FORA UN POEMA. COMPOSITOR I LLIBRETISTA FORMEN UN EQUIP

DA PONTE ERA EL LLIBRETISTA MÉS FAMÓS DE LA SEUA ÈPOCA, VA ESCRIURE ÒPERES TAN IMPORTANTS COM «DON GIOVANNI» O «LES NOCES DE FÍGARO», DOS DE LES OBRES MÉS CONEGUDES DE MOZART

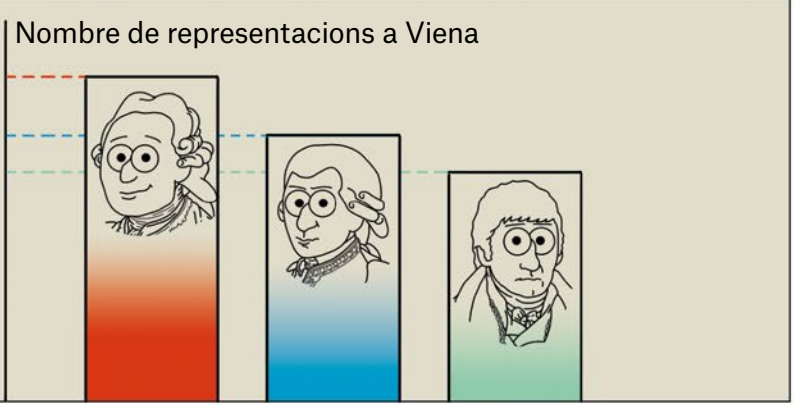
I TANT ERA EL PRESTIGI QUE MARTÍN I SOLER TENIA EN AQUELLA ÈPOCA, QUE EL MATEIX DA PONTE, EL LLETRISTA MÉS FAMÓS DEL MOMENT, VA ACCEDIR A TREBALLAR AMB ELL

VOLS DIR QUE L'HOME QUE FEIA LES LLETRES D'ALGUNES DE LES ÒPERES DE MOZART EN VA FER TAMBÉ PER A MARTÍN I SOLER?

AIXÒ MATEIX ÉS EL QUE DIC!

VA ESCRIURE TRES ÒPERES PER A MARTÍN I SOLER, TRES DE LES SEUES OBRES MÉS CONEGUDES: «EL MALHUMORAT DE BON COR», «UNA COSA RARA» I «L'ARBRE DE DIANA». ESTA ÚLTIMA ES VA REPRESENTAR A VIENA MÉS DE SEIXANTA-CINC VOLTES, I ES VA CONVERTIR EN UNA DE LES ÒPERES MÉS REPRESENTADES A LA CIUTAT, PER DAVANT DE LA MAJORIA D'OBRES D'ALTRES CÈLBRES COMPOSITORS

DE VERITAT QUE MARTÍN I SOLER VA SER MÉS FAMÓS QUE EL MATEIX MOZART?

TANT VA SER EL SEU ÈXIT QUE UNA DE LES MONARQUES MÉS PODEROSSES D'EUROPA ES VA FIXAR EN ELL PER A DUR-LO A LA SEUA CORT...

EN AQUELL MOMENT, A LA CIUTAT DE VIENA, SÍ. AIXÍ VA SER

MARE, TOTS ELS REIS I REINES EL VOLIEN EN LA SEUA CORT!

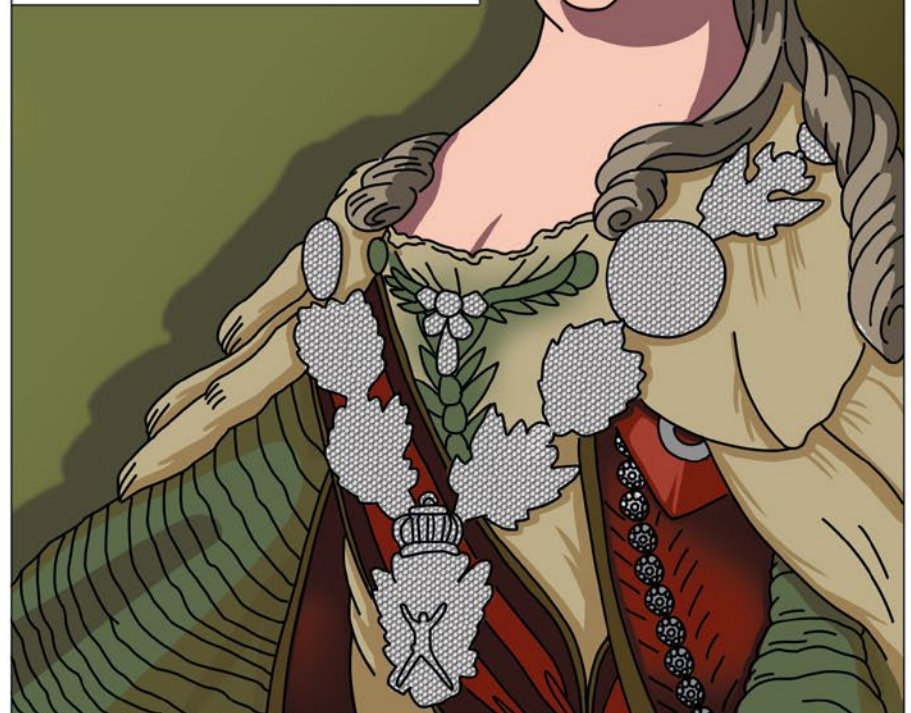
AIXÒ ÉS UNA BONA MOSTRA DEL SEU GRAN ÈXIT COM A COMPOSITOR, JA QUE ELS MONARQUES SEMPRE VOLIEN EL MILLOR DE CADA CASA PER ALS SEUS PALAUS...

VA SER LA TSARINA CATERINA II LA GRAN DE RÚSSIA QUI VA PORTAR MARTÍN I SOLER A LA BELLA CIUTAT DE SANT PETERSBURG, ON ES TROBAVA LA SEU DE L'IMPERI RUS

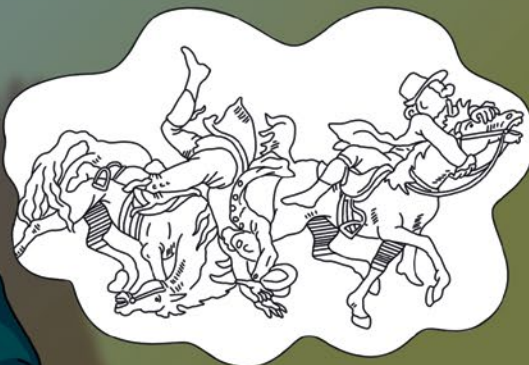

EM SEMBLA INCREÏBLE QUE UN MÚSIC VALENCIÀ ACABE CONVERTINT-SE EN EL COMPOSITOR DE LA CORT RUSSA!

NO NOMÉS AIXÒ... TANTA VA SER LA CONFIANÇA DEPOSITADA PER LA TSARINA EN MARTÍN I SOLER QUE LI VA ENCARREGAR COMPONDRE LA MÚSICA PER A UNA ÒPERA ESCRITA PER ELLA MATEIXA. UNA OBRA EN LA QUAL ES BURLAVA DEL SEU COSÍ GUSTAU III, EL REI DE SUÈCIA

L'ÒPERA ES DEIA «EL MALAURAT CAVALLER KOSSOMETÒVITX», I ERA UNA ÒPERA CÒMICA PROTAGONITZADA PER UN CAVALLER MALDESTRE A QUI LA TSARINA RIDICULITZAVA CONSTANTMENT. A PESAR D'AMBIENTAR-SE EN UN REGNE FANTÀSTIC, HI HA CLARES REFERÈNCIES AL SEU COSÍ GUSTAU DE SUÈCIA. PER EXEMPLE, EL FET QUE EL CAVALLER CAIGUERA DEL CAVALL, COM LI VA PASSAR AL REI DE SUÈCIA DURANT UNA DESFILADA MILITAR

PER QUÈ ES BURLAVA LA TSARINA DEL SEU COSÍ?

ÉS UNA BONA PREGUNTA...

I SAPS QUÈ? DESPRÉS D'ALLÒ, MARTÍN I SOLER ENCARA VA TINDRE TEMPS D'UNA ÚLTIMA AVENTURA, D'UN ÚLTIM VIATGE

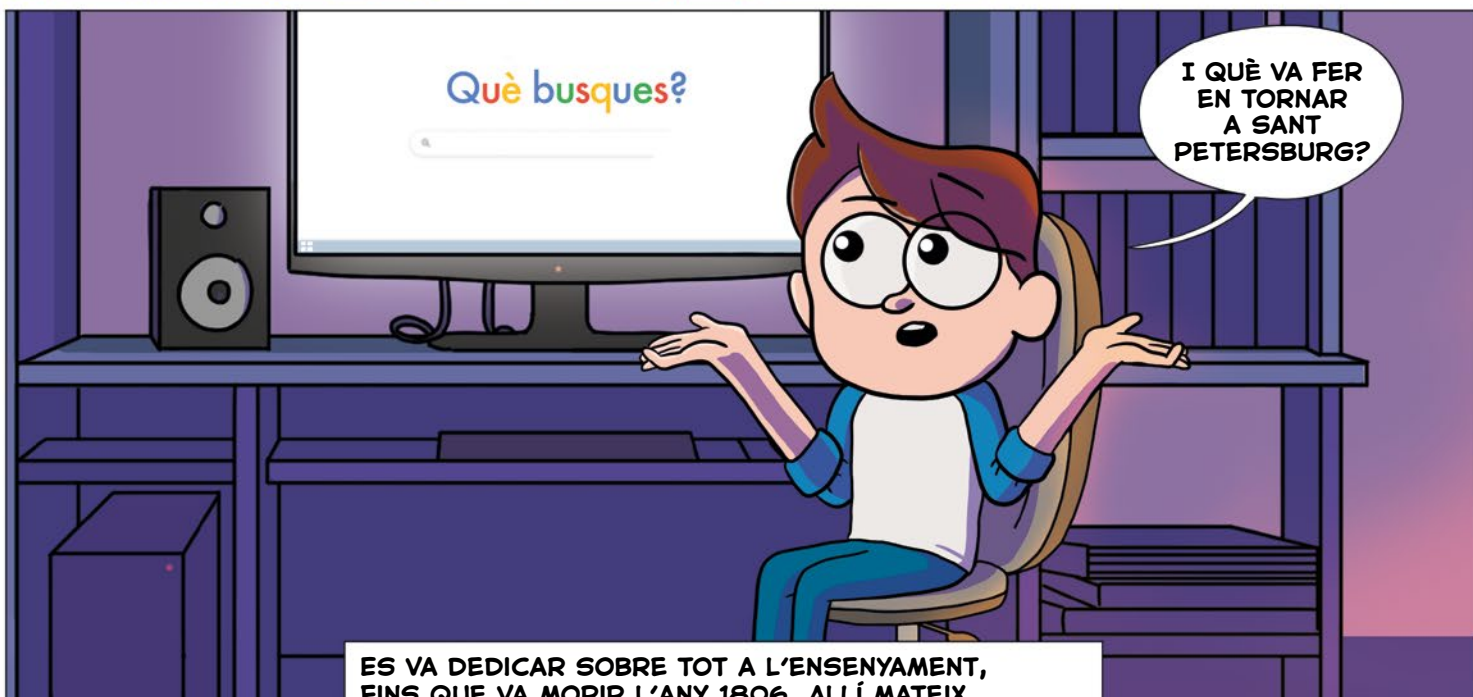
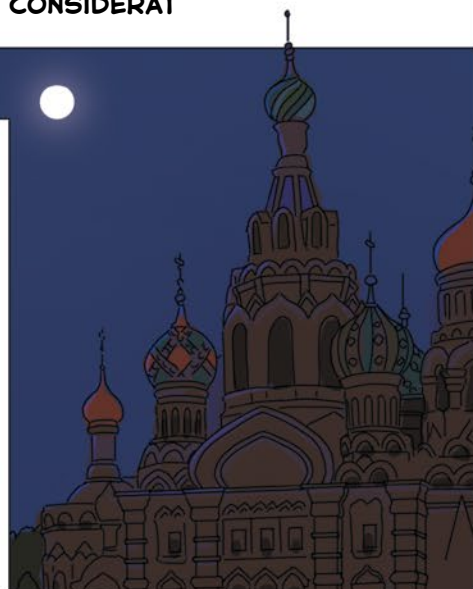

VA VIATJAR A LONDRES, ON ES VA RETROBAR AMB DA PONTE

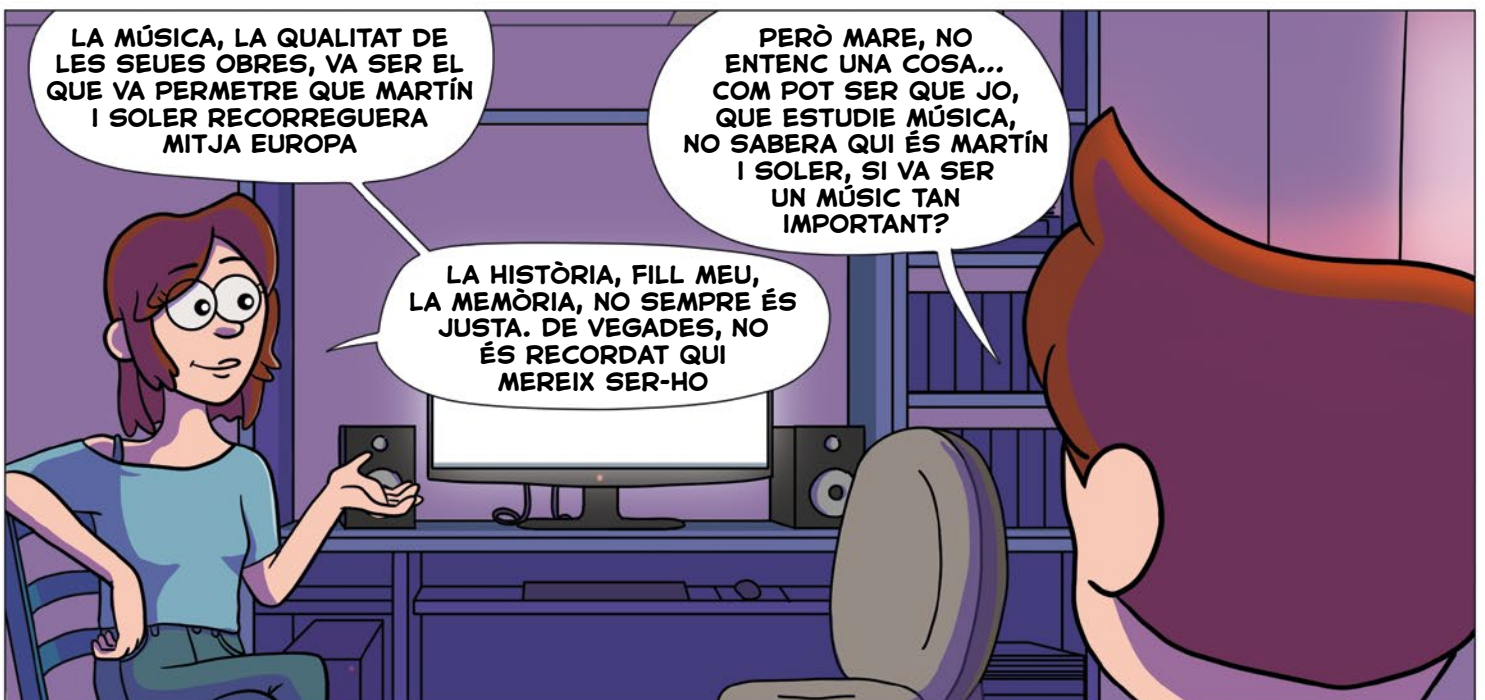
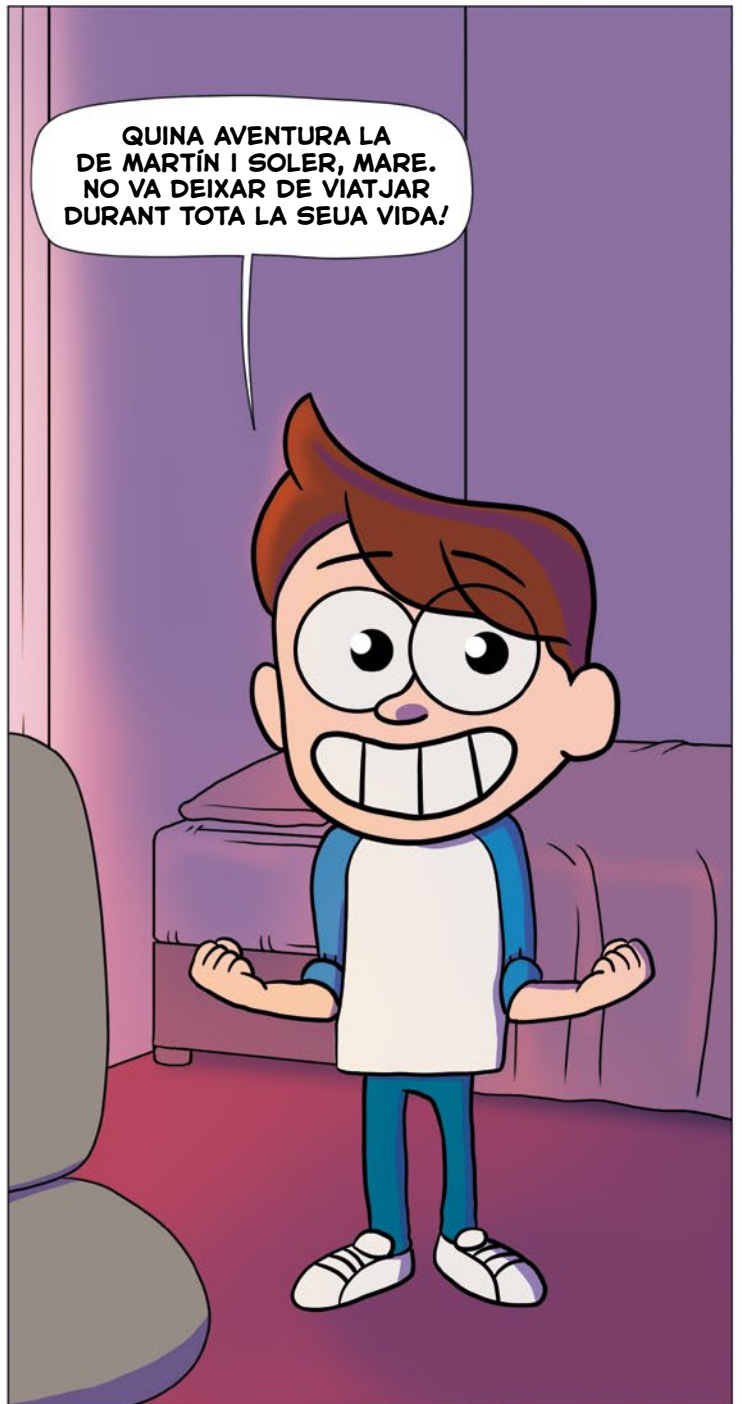
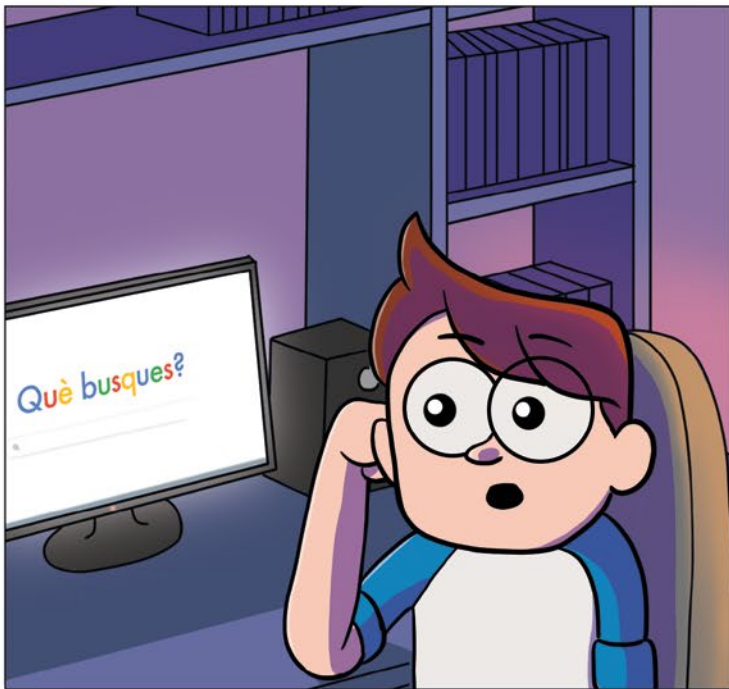
ENTRE ELS ANYS 1793 I 1796, MARTÍN I SOLER VA VIURE A LONDRES. ALLÍ VA ESTRENAR L'ÒPERA «EL CAPRITXÓS CORRECTE», QUE TAMBÉ VA ESCRIURE DA PONTE. AQUELLA OBRA VA SER UN ÈXIT

PERÒ L'ESTRENA POSTERIOR «L'ILLA DEL PLAER» VA SER UN FRACÀS I EL VA FORÇAR A TORNAR A SANT PETERSBURG, ON ENCARA ERA MOLT BEN CONSIDERAT

ES VA DEDICAR SOBRE TOT A L'ENSENYAMENT, FINS QUE VA MORIR L'ANY 1806. ALLÍ MATEIX, AL CEMENTERI DE L'ILLA DE VASILIEV, ESTÀ LA SEUA TOMBA

JA HO TINC CLAR, MARE. VULL TOCAR UNA PEÇA DE MARTÍN I SOLER EN L'AUDICIÓ!

ARA NOMÉS HAS DE TRIAR-NE UNA!
QUINA PUC FER?

A VORE... PODRÍEM TRIAR-NE UNA DE LA SEUA ÒPERA MÉS CONEGUDA, «UNA COSA RARA». O DE «L'ARBRE DE DIANA», LA MÉS REPRESENTADA. O DE L'ÒPERA «EL TUTOR BURLAT», LA QUE VA INICIAR LA SEUA AVENTURA QUAN TENIA NOMÉS VINT-I-UN ANYS...

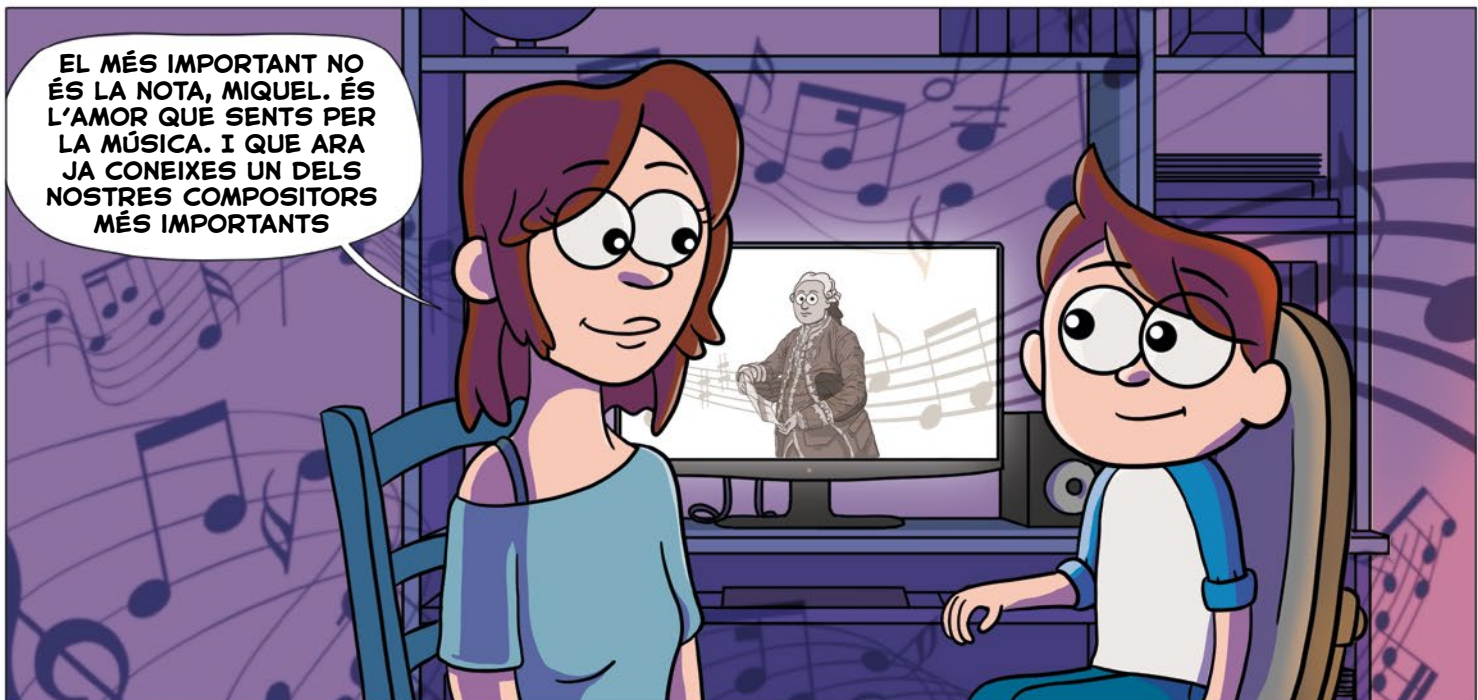

TRIARÉ UNA PEÇA DE L'OBRA QUE VA INICIAR LA SEUA AVENTURA, LA SEUA PRIMERA ÒPERA!

BONA ELECCIÓ!

MOLTES GRÀCIES, MARE! AMB ESTA PEÇA SEGUR QUE TRAC MOLT BONA NOTA EN L'AUDICIÓ!

EL MÉS IMPORTANT NO ÉS LA NOTA, MIQUEL. ÉS L'AMOR QUE SENTIS PER LA MÚSICA. I QUE ARA JA CONEIXES UN DELS NOSTRES COMPOSITORS MÉS IMPORTANTS

ACADÈMIA
VALENCIANA
DE LA
LLENGUA